

**Роман ЦЩИК**

к.е.н., доцент, доцент кафедри  
прикладної математики ЗУНУ

**Юрій БОГАЧ**

к.е.н., доцент кафедри менеджменту, публічного  
управління та персоналу ЗУНУ

## **СТАТИСТИКА ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

Незворотні зміни у господарських, екологічних, технологічних і соціальних сферах сучасного суспільства, створюють складну картину взаємодії та впливу на конкретні підприємства. Щоб вижити і розвиватися далі, їм необхідно мати повну і об'єктивну картину явищ, що відбуваються у зовнішньому середовищі, оцінка яких дозволяє приймати і реалізовувати свідомі господарські рішення.

Тому сьогодні статистика є невід'ємною складовою діяльності будь-якого підприємства, вона визначає динаміку зростання чи спаду його розвитку. Результати дослідження явищ методами статистичного аналізу є об'єктивною базою для прийняття ефективних управлінських рішень, запорукою достовірності зроблених керівниками висновків.

Без наявності певних статистичних даних, які є інформаційною основою для таких рішень, на жодному рівні управління не можливо зробити правильний вибір щодо подальших дій. Наявність статистичних даних дозволяє знайти прагматичний підхід у ситуації, ускладненої перехідним періодом і формуванням нової господарської системи. Таким чином, наповнена об'єктивними даними статистична інформація стає інструментарієм аналізу та оцінки управління підприємством, виходячи з умов його функціонування, зовнішнього середовища і держави в цілому.

Такий інструментарій служить одночасно компасом і орієнтиром для керівника, щоб визначати, де знаходиться підприємство в даний момент часу і як йдуть справи з його положенням на тому чи іншому ринку. З посиленням конкуренції потреба в подібній інформаційній базі різко зростає, так як ні менеджери, ні маркетологи окремої фірми не здатні самотійно, без допомоги статисти тики отримати справжню картину стану і тенденцій щодо, до прикладу, доходів населення і еластичності попиту, без яких неможливо правильно сформулювати обсяги і асортимент виробництва. Відсутність або недостатня об'єктивність цих, дуже необхідних даних, веде до зайвих витрат і банкрутства окремих фірм.

Як показує досвід, особливо в сучасних умовах, без фінансових ресурсів і достатньої інформації всі інші ресурси стають часом просто марними. Причому інформаційні ресурси в цій ситуації відіграють найбільш важливу роль. Отже, інформація - це не тільки частина продуктивних сил будь-якої держави і підприємства, але і найбільш важлива їх частина. Статистика в даних умовах, що б вона не відображала, включає більшу частину інформаційних потоків, що проходять через систему управління, за допомогою яких можна керувати потоками товарів і іншими реальними потоками, включаючи грошові, трудові ресурси і виробничо-технологічною базою.

Правильна і достовірна статистика дозволить оцінити будь-який критерій діяльності підприємства найкраще. Ведення статистичних даних та здійснення статистичного аналізу дозволять виявити ключові моменти у діяльності підприємства, істотно підвищити ефективність роботи.

Статистика дозволяє вирішити цілу низку проблем управління:

- володіти ситуацією на підприємстві, постійно відстежувати позитивні і негативні тенденції у його роботі;
- провести оцінку будь-якої операції за критеріями її успішності;
- виробити подальшу стратегію розвитку підприємства на основі статистичних даних;
- керівникові та менеджерам почуватись впевнено та безпечно за рахунок використання достовірних даних;
- оперувати тільки фактами, які мають достовірне походження;
- визначити чіткий графік преміювання працівників, а також точні критерії оцінки їх роботи;
- виділити напрямки та сфери, яким найбільш необхідні коректування або поліпшення.

Статистична методологія передбачає формування кількісних характеристик економічних явищ. При цьому розкриваються економічні закони розвитку виробництва на основі ефективної діяльності всіх його учасників, виявляються протиріччя і недоліки, що підлягають усуненню, намічаються шляхи їх подолання та виробляються відповідні рекомендації.

Статистичний аналіз та статистичне спостереження повинні бути частиною процесу вироблення та прийняття управлінських рішень. Їх застосування в процесі управління дозволяє обґрунтовано відображати хід та результати економічної діяльності підприємств, підвищувати їх конкурентні можливості.

В управлінні можуть бути використані прийняті в статистичній практиці

методи збору, контролю, обробки та аналізу економічної інформації. Це дає можливість систематизувати отриману інформацію, перевірити її якість і достовірність, розкрити тенденції та закономірності розвитку економічних явищ, здійснити прогноз розвитку економічної діяльності.

Процес обліку статистичних даних можна організувати по-різному. Як правило, статистика має під собою три рівні. Перший рівень відображає ефективність роботи всього підприємства, другий - ефективність роботи конкретного відділу, а третій - якість роботи окремого працівника. Найчастіше, застосовують таку модель, коли основні дані надають працівники нижчої ланки, а потім по ієрархічній драбині вгору вони поступово поповнюються новими даними.

Перед тим, як впровадити систему управління на основі статистики необхідно спочатку зробити оптимальною організаційну структуру підприємства. По-перше, необхідно усунути повторення функцій у різних підрозділах. По-друге, потрібно вибудувати підрозділи так, щоб структура підприємства показувала основний виробничий цикл. Для цього необхідно: розробити основну стратегію; найняти кваліфікований персонал; запровадити контроль якості; створити торгові представництва або агентську мережу. [2, с. 142-143]

Варто зауважити, що управління, засноване на використанні статистичного інструментарію ефективніше і безпечніше, ніж управління, яке базується на чутках або інтуїції. Отже, систематичне ведення статистики - це запорука якісного і професійного управління, показник хорошої інформованості керівника. Будь-яке нове починання будується, перш за все, на оцінці існуючих фактів, стану в даній галузі.

***Список використаних джерел:***

1. Учитель читать цифры. Статистика и менеджмент. URL: [https://markushina.blogspot.com/2011/08/blog-post\\_5.html](https://markushina.blogspot.com/2011/08/blog-post_5.html)
2. Сигел Э.Ф. Практическая бизнес-статистика. Пер. с англ. А.И. Мороза. М.: Вильямс, 2004. 1056 с.